

срѣщъ него ще бѣде искомо-то частно число. За пр. въ таблицѣ-тъ е показано, че ако ся умножать 9 съ 7, даватъ произведеніе 63; наопаки: 63 ако раздѣлимъ на 9, то ще излѣзе частно число 7.

Може да ся случи нѣкой пѣтъ да нѣма дѣлимо-то число въ таблицѣ-тъ, като за пр. да ся раздѣли 39 на 4. Число 39 ся ненамира въ неѣ между произведенія-та, зачото е по-малко отъ 4×9 , а по-голѣмо отъ 4×10 ; слѣдователно 4 ся заключава въ 39, 9 пѣти и отъ дѣлимо-то число остоятъ още 3 единицы. Спорядъ това кога дѣлимо-то число ся ненамира въ таблицѣ-тъ, то трѣсимъ най-ближе по-малко число, което да има съмножитель даденый дѣлитель, а другой неговъ съмножитель ще бѣде искомо-то частно число, а пакъ разлика-та между дадено-то дѣлимо число и найдено-то най-ближе произведеніе ся наричя *остаткъ*. Въ таквъ случай дѣлимо-то число е равно съ частно-то, умножен онадѣлителя и при произведеніе-то събранъ остаткъ-тъ; зачото остаткъ-тъ показва съ колко единицы е по-голѣмо дѣлимо-то число отъ найдено-то произведеніе.

Общи правила за дѣленіе.

§. 26. Кога да раздѣлимъ едно число на друго, трѣбва да постѣпяме по слѣдующи-ты правила:

I. Кога дѣлимо-то число е многозначно, а дѣлитель-тъ еднозначно число, то пишемъ пръвѣ дѣлимо-то, послѣ дѣлитель-тъ и между нихъ поставяме знакъ за дѣленіе, а слѣдѣ дѣлителя — знакъ за равенство; послѣ трѣсимъ, колко пѣти ся съдрѣжява дѣлитель-тъ въ пръвѣ-тъ цифрѣ отъ лѣво на дѣлимо-то число; найдено-то съдрѣжяніе ще бѣде пръвѣй знакъ отъ частно-то число, та го пишемъ слѣдѣ бѣлѣга за равенство; съ тоя знакъ умножяваме дѣлителя и произведеніе-то изваждаме изъ раздѣленѣ-тъ цифрѣ, а при остатъка сваляме слѣдующѣ-тъ цифрѣ отъ дѣлимо-то.